

Aleksei N. Tolstoi

AVENTURILE
LUI BURATINO
sau
CHEIȚA DE AUR

Traducere de ROLAND SCHENN

CORINT
BOOKS

CUPRINS

Cuvânt-înainte	5
I. Giuseppe, meșterul tâmplar, găsește o bucată de lemn care grăiește cu glas omenesc.	7
II. Giuseppe îi dăruiește lemnul vorbitor prietenului său, Carlo.	8
III. Carlo cioplește o păpușă și îi dă numele de Buratino. ...	11
IV. Greierile vorbitor îi dă sfaturi bune lui Buratino.	14
V. Din cauza neastâmpărului său, Buratino e la un pas de moarte. Tata Carlo îi face haine din hârtie colorată și îi cumpără un abecedar.	15
VI. Buratino vinde abecedarul și cumpără un bilet pentru teatrul de păpuși.	20
VII. În timpul reprezentației, păpușile îl recunosc pe Buratino.	22
VIII. Mai întâi, signor Karabas Barabas vrea să-l pună pe Buratino pe foc, dar apoi îi dă cinci monede de aur și îl lasă să plece acasă	26
IX. Pe drumul către casă, Buratino întâlnește doi cerșetori, aceștia sunt motanul Basilio și vulpea Alissa.	30
X. La hanul „La trei plevuști”.	33
XI. Buratino este atacat de hoți	36
XII. Hoții îl atârnă pe Buratino de creanga unui copac.	38
XIII. Fetița cu părul albastru îl readuce pe Buratino la viață.	40

XIV. Fetita cu parul albastru vrea sa-l educe pe Buratino. . . .	44
XV. Buratino ajunge in Tara Proștilor.	48
XVI. Poliștii pun mâna pe Buratino și nu-l lasă să rostească nici măcar un cuvânt în apărarea sa	53
XVII. Buratino îi cunoaște pe locuitorii bălții, află despre soarta celor patru monede de aur și primește de la Tortilla, broasca țestoasă, o cheiță de aur.	56
XVIII. Buratino fuge din Tara Proștilor și întâlnește un tovarăș de suferință.	60
XIX. Pierrot povestește cum a ajuns el în Tara Proștilor, călare pe iepure	62
XX. Buratino și Pierrot ajung la Malwina, dar trebuie să fugă împreună cu ea și cu pudelul Artemon	68
XXI. Lupta de la marginea pădurii	71
XXII. În peșteră	77
XXIII. Buratino se hotărăște să afle cu orice preț taina cheiței de aur	81
XXIV. Buratino află taina cheiței de aur	85
XXV. Pentru prima dată în viața lui, Buratino este disperat, dar totul se termină cu bine	89
XXVI. Buratino se întoarce în sfârșit acasă, împreună cu tata Carlo, Malwina, Pierrot și Artemon	94
XXVII. Karabas Barabas pătrunde în odăița de sub scară . . .	99
XXVIII. Ce se află dincolo de ușița misterioasă?	102
XXIX. Prima reprezentație a noului teatru de păpuși	107

Capitolul I

GIUSEPPE, MEȘTERUL TÂMLAR, GĂSEȘTE O BUCATĂ DE LEMN CARE GRĂIEȘTE CU GLAS OMENESC

Cu multă vreme în urmă, trăia într-un orășel de pe malul Mării Mediterane un bătrân meșter tâmplar. Numele meșterului era Giuseppe, dar lumea-i mai zicea și Nas-vânăt.

Într-o bună zi i-a căzut în mână o bucată de lemn, una dintre acelea pe care oamenii le bagă iarna-n sobă pentru a se încălzi.

— Nu-i rău, și-a zis Giuseppe-n gând. Din lemnul ăsta aș putea face un picior pentru o masă.

Giuseppe și-a pus pe nas ochelarii pe care avea obiceiul să și-i prindă cu sfoară pe după urechi, asta fiindcă și ochelarii erau tare vechi, a întors bucată de lemn pe toate părțile și a prins a o ciopli cu o bărdiță. Abia dacă apucase meșterul să lucreze, că s-a și auzit un glas subțirel care a strigat:

— Au! Au! Încet, rogu-te, încet!

Giuseppe și-a așezat ochelarii pe nas și a privit prin atelier. Nimeni...

S-a uitat pe sub bancul de lucru. Nimeni...

A scos capul pe ușă. În stradă nu era nimeni...

— Să mi se fi părut oare? se întrebă Giuseppe. Cine să fi vorbit?

Meșterul a pus iar mâna pe bărdiță, dar cum s-a apucat de treabă, lemnul s-a văitat:

— Au! Au! Mă doare!

De data asta Giuseppe s-a speriat de-a binelea. Așa de tare s-a speriat că i s-au aburit și ochelarii... S-a uitat meșterul prin toate colțurile. Și-a băgat capul și-n sobă și s-a uitat multă vreme pe horn în sus.

— Nu-i nimeni aici... Oi fi băut prea mult și-acu' îmi vâjâie capul.

Dar nu, nu era așa, nu băuse nimic în ziua aceea... După ce s-a mai liniștit, meșterul a luat rindeaua și-a bătut cu ciocanul în ea pentru a potrivi bine lama. Lama trebuia să iasă doar un pic din mânerele ei. Giuseppe a pus bucata de lemn pe banc și a trecut o dată cu rindeaua peste ea. Vocea subțirică a început să strige iar:

— Au! Au! Au! De ce mă ciupiți?

Lui Giuseppe i-a căzut rindeaua din mână, a făcut câțiva pași înapoi și, în cele din urmă, s-a așezat pe podea. Meșterul a priceput că glasul subțirel venea din bucata de lemn.

Capitolul II

GIUSEPPE ÎI DĂRUIEȘTE LEMNUL VORBITOR PRIETENULUI SĂU, CARLO

Chiar în acea clipă în atelierul meșterului a intrat Carlo, flașnetarul, un prieten vechi al lui Giuseppe.

Pe vremuri, Carlo își punea pe cap pălăria cu boruri largi și pornea prin orașe cu flașneta lui minunată, câștigându-și pâinea cu dansul și cântul.

Acum Carlo era bătrân și bolnav, iar flașneta se stricase de multă vreme.

— Bună ziua, Giuseppe, a spus Carlo, intrând în atelier. De ce stai pe podea?

— Am pierdut un șurubel, lua-l-ar mama zmeilor, a răspuns Giuseppe uitându-se cu coada ochiului la bucata de lemn. Tu, bătrâne, ce mai faci? Cum o mai duci?

— Rău, a răspuns Carlo. Mă tot gândesc ce să fac și ce să dreg ca să mai câștig și eu o bucată de pâine... De-ai putea să mă ajuți sau să-mi dai măcar un sfat...

— Nimic mai simplu, a spus Giuseppe vesel și s-a gândit: „O să mă scap chiar acum de bucata asta blestemată de lemn!”. Nimic mai simplu! Uite, pe banc e o bucată de lemn. Ia-o și du-o acasă, Carlo.

— Of! a exclamat Carlo, abătut. Dacă o iau, ce-o să fac eu cu ea, că nici măcar sobă n-am în cămăruța mea!

— Fă așa cum îți spun. Știu eu ce vorbesc. Ia-ți un cuțit și ciopește o păpușă din bucata asta de lemn. Învaț-o să spună tot soiul de lucruri vesele, arată-i cum să cânte și să danseze și după aia mergi cu ea din poartă-n poartă. O să câștigi o bucățică de pâine, ba chiar și câte-un păhărel de vin pe deasupra.

Abia rostise meșterul aceste cuvinte, când dinspre bancul de lucru s-a auzit un glas subțirel:

— Bravo, bravo! Te-ai gândit bine, măi Nas-vânăț!

Giuseppe a început să tremure de frică, iar Carlo a privit uluit în jur. Oare de unde venise glasul?

— Mulțumesc pentru sfat Giuseppe, a zis Carlo. Ia dă-mi bucata de lemn despre care vorbeai.

Giuseppe a apucat la repezeală bucata de lemn și i-a întins-o prietenului său, dar fie din cauza lipsei de îndemânare a meșterului, fie așa, din senin, nu știu cum s-a făcut că bucata de lemn a sărit drept în capul lui Carlo.

— Ah! Asta-i darul pe care vrei să mi-l faci! a zis Carlo, supărat.

— Iartă-mă, prietene, dar nu eu sunt cel ce te-a lovit.

— Vrei să zici că m-am lovit eu însumi cu lemnul în cap?

— Nu, nu, sigur că nu, dragă prietene. Poate că te-o fi lovit chiar bucata de lemn.

— Minți! Tu m-ai lovit!

— Ba nu!

— Că ești un bețivan, asta știam și eu, Nas-vânăt, dar acumă văd că ești și mincinos! a zis Carlo.

— Aha, ai chef de ceartă! a strigat Giuseppe. Ia dă-te tu mai aproape!

— Vin, vin, și te iau de nas!

Și uite-așa s-au repezit cei doi bătrâni unul la altul. Carlo l-a apucat pe Giuseppe de nasul lui roș-vânăt, și Giuseppe și-a înfipt mâinile-n părul cărunt al lui Carlo.

Amândoi s-au înghiontit zdravăn, în timp ce dinspre bancul de lucru se auzea strigând un glas subțirel:

— Așa! Dă-i! Arde-l!

În cele din urmă, bătrâneii au obosit și s-au potolit.

— Vrei să ne-mpăcăm? a întrebat Giuseppe.

— Da, să ne împăcăm. Eu n-am nimic împotrivă, a zis Carlo.

Cei doi s-au îmbrățișat, Carlo a luat bucată de lemn și a dus-o acasă.

Capitolul III

CARLO CIOPLEȘTE O PĂPUȘĂ ȘI ÎI DĂ NUMELE DE BURATINO

Bătrânul Carlo avea o cămăruță mică, sub scară, și în cămăruța asta nu era mai nimic. Se găsea doar o vatră, chiar față-n față cu ușa.

Nici vatra, nici focul și nici oala atârnată deasupra vetrei nu erau adevărate, ci erau doar pictate pe o bucată de pânză.

Carlo a pășit în cămăruță, s-a așezat pe singurul scaun care se afla în fața unei mese șchioape, a întors bucată de lemn pe toate părțile și s-a apucat să cioplească din ea o păpușă.

„Oare cum s-o cheme? s-a întrebat Carlo. Eu am să-i zic Buratino. Numele ăsta are să-mi aducă noroc. Știu eu o familie ai cărei membri se numeau toți Buratino. Pe tată-l chema Buratino, pe mamă, Buratino, pe copii tot Buratino și toți au dus un trai fericit și lipsit de griji.”

Tot gândindu-se așa, Carlo a cioplit mai întâi părul, apoi fruntea, apoi ochii...

Deodată ochii s-au deschis de la sine și l-au privit. Carlo nu a lăsat să se vadă că era speriat și a întrebat cu blândețe:

— Voi, ochișori din lemn, de ce vă uitați așa la mine?

Păpușa tăcea, căci nu avea încă gură.

Carlo a cioplit obrații, apoi nasul, un nas cu totul obișnuit, dar deodată nasul a început să se lungească și să crească așa, de la sine. Carlo a mormăit:

— Rău, rău! E prea lung...

Apoi a încercat să taie vârful nasului, dar vai! nasul s-a sucit, s-a învârtit și nu s-a lăsat tăiat, rămânând lung, ascuțit și obraznic.

Carlo a cioplit gura. Îndată ce a sfârșit de cioplit buzele, gura s-a deschis și s-a auzit un râs obraznic:

— Hi, hi, hi, ha, ha, ha!

Apoi a ieșit la iveală și o limbă roșie, lunguiață și tare nerușinată.

Fără a băga în seamă toate acestea, Carlo a continuat să ciopească și să sfredelească... I-a făcut păpușii bărbia, gâtul, umerii, trupul, brațele, mâinile...

Numai ce a fost gata ultimul degețel, că Buratino s-a și pornit să-l lovească pe Carlo cu pumnii lui mici, să-l zgârie și să-l gâdile.

— Ia ascultă! a zis Carlo, aspru. Tu nici nu ești gata și începi cu prostiile? Mai târziu ce pozne o să mai faci, ha?

Bătrânelul l-a privit cu asprime pe Buratino, care avea ochii rotunzi, mici și nevinovați.

Din bețișoare mari de lemn, Carlo i-a făcut picioare lungi și tălpi mari. Treaba era terminată și bătrânelul l-a pus pe podea pe băiețelul din lemn, cu gândul să-l învețe să meargă.

La început Buratino s-a clătinat pe picioarele lui subțirele. A făcut un pas, încă un pas, a ajuns la ușă, a trecut pragul cămăruței și... hop! în stradă.

Îngrijorat Carlo a pornit-o după el.

— Hei, poznașule, întoarce-te numaidecât!

În zadar! Buratino alerga pe stradă precum un iepure, iar tălpile sale din lemn răsunau toc, toc, toc, toc! pe pietrișul străzii.

— Opriți-l! a strigat Carlo.

Trecătorii râdeau și îl arătau cu degetul pe Buratino care fugea cât îl țineau picioarele. La o răspântie se afla un vardist uriaș, cu mustață și tricorn. Vardistul s-a așezat înaintea copilașului din lemn. Buratino ar fi vrut să treacă printre picioarele uriașului, dar omul legii l-a apucat de nas și a așteptat până ce tata Carlo a venit și el.

— Ei, stai că-ți arăt eu ție! a zis Carlo, gâfâind.

Bătrânelul a vrut să-l bage-n buzunarul hainei, numai că Buratino chiar nu avea poftă să petreacă o zi așa frumoasă stând cu picioarele-n sus, în buzunarul hainei lui Carlo. Băiețelul din lemn s-a smuls cu dibăcie din mâna lui Carlo, s-a întins pe caldarâm și a făcut pe mortul.

— Vai! a exclamat vardistul. Băiatul are ceva!

Trecătorii se opreau și-l priveau cu milă pe Buratino așa cum stătea el întins pe jos. Toți clătinau din cap cu părere de rău.

— Bietul de el! ziceau unii. Se pare că de foame...

— Carlo l-a omorât în bătaie! ziceau alții. Bătrânul flașnetar vrea să se creadă că ar fi un om cumsecade. De fapt, e un om rău și nemilos...

Auzind așa, vardistul l-a apucat de guler pe bietul Carlo și l-a dus la poliție.

Târșâindu-și cu greu picioarele, Carlo se tânguia cât îl ținea gura:

— Of, of, că mare nenorocire a mai căzut pe capul meu de când cu băiețelul ăsta din lemn!

După ce oamenii au plecat la treburile lor și pe stradă nu mai era nimeni, Buratino s-a ridicat în picioare, a privit în toate părțile și a plecat acasă țopăind.